

Rapport bevindingen informateur Van der Borg

Verslag van bevindingen en advies informateur collegevorming gemeente Woudenberg na de gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart 2022.

Op 16 maart 2022 hebben de gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden. Aan deze verkiezingen deden zes partijen meer, te weten GemeenteBelangen Woudenberg, de SGP, het CDA, de CU en de PvdA-GL, en de VVD.

De samenstelling van de raad in de periode 2018 -2022 was als volgt:

GBW, 5 zetels

SGP, 3 zetels

CDA, 2 zetels

CU, 2 zetels

PvdA-GL, 2 zetels

VVD, 1 zetel

Na de verkiezingen van 16 maart 2022, zal de samenstelling van de raad er als volgt uitzien.

SGP, 4 zetels. De SGP is met 1923 stemmen de grootste partij geworden.

GBW, 4 zetels, waarvan 1 restzetel. De GBW heeft 1894 stemmen gekregen en is daarmee niet meer de grootste partij in Woudenberg.

PvdA-GL, 2 zetels. De PvdA-GL heeft 1088 stemmen verkregen is daarmee de derde partij geworden. De stemmenwinst vertaalt zich niet in meer zetels

CDA, 2 zetels. De CDA heeft een klein aantal stemmen verloren, maar blijft in zetels gelijk.

CU, 2 zetels. De CU heeft een behoorlijk aantal stemmen verloren, maar behoudt het aantal zetels door de toekenning van een restzetel

VVD, 1 zetels. De VVD heeft stemmenwinst geboekt. Maar niet voldoende voor een extra zetel.

Informatieproces

Op 21 maart jl. zijn er door de informateur eerste verkennende gesprekken gehouden. Per partij namen twee vertegenwoordigers daaraan deel. Op 24 maart jl. heeft de informateur aan de partijen teruggeven wat in de eerste ronde is opgehaald en de conclusies die je daaraan kan verbinden.

Bevindingen

Winnaars bij de verkiezingen zijn dus SGP, PvdA-GL en in mindere mate de VVD. Als uitgangspunt is genomen dat de combinatie van partijen in het nieuwe college recht moet doen aan de verkiezingsuitslag. Verder is er geconstateerd dat er programmatisch door alle partijen met elkaar zou kunnen worden samengewerkt en dat er geen breekpunten zijn geformuleerd.

De SGP heeft op enkele principiële punten wel een paar wensen, maar die lijken in iedere combinatie niet een obstakel voor samenwerking te zijn. Qua wethoudersformatie is 2,6 fte. als handvat genomen, hetgeen neerkomt op deelname aan het college door drie partijen.

Alle partijen zijn het erover eens dat de komende raadsperiode een moeilijke periode voor Woudenberg zal zijn. De uitdagingen liggen met name in de financiële positie van de gemeente (de implementatie van de bezuinigingen, herijking gemeentefonds), de ruimte voor woningbouw en (agrarische) bedrijven, de ontsluiting, het sociale domein, het dorpscentrum, mobiliteit, duurzaamheid en energie en de gemeentelijke organisatie. Ook de wens om te komen tot een actuele toekomstvisie ligt op tafel. De gemeentelijke structuurvisie en de toekomstvisie dateren uit 2013 en zijn aan herijking toe. Deze nieuwe visie is vooral nodig om een kompas/leidraad te hebben voor de verschillende uitdagingen.

De bestuurscultuur/de wijze van samenwerking tussen raad en college vereist aandacht. In de gesprekken is dit door enkele partijen aangegeven als het gewenste nieuwe elan. Meer open, inwoners eerder en meer betrekken bij de besluitvorming en meer interactie met provincie en regio.

Een goede samenwerking tussen coalitiepartijen en oppositiepartijen wordt daarbij voorgestaan. In de lijn van samenwerking tussen coalitie en oppositie is er de wens van een compact coalitieakkoord, zodat de raad als geheel niet met een dichtgetimmerd akkoord wordt geconfronteerd. Hierdoor ontstaat er ruimte voor de gewenste samenwerking. Vanuit die wens en het voornemen om meer samen te werken is een verhouding van 8, versus 7 zetels in de raad niet problematisch.

Met inachtneming van het voorgaande kom ik tot de volgende bevindingen:

- SGP en PvdA-GL zijn winnaars van de verkiezingen. Deze twee zouden in ieder geval kunnen deelnemen aan het college.
- De combinatie met de VVD. Deze combinatie doet recht aan de verkiezingsuitslag (alle drie winnaars), maar vormt geen meerderheid. De VVD heeft aangegeven bestuurlijke verantwoordelijkheid te willen nemen en een verbindende rol te willen blijven spelen. De VVD sluit collegedeelname niet uit, maar laat het aan de initiatiefnemer van de formatie of men hier gebruik van wil maken. Deze combinatie kan alleen als een vierde partij zou aansluiten.
- De combinatie met GBW. Hierdoor zal een ruime meerderheid ontslaan (10 zetels). Samenwerking met een partij die zo fors heeft verloren ligt echter niet voor de hand. Voor SGP, PvdA-GL heeft deze combinatie niet de voorkeur. Deze partijen zijn op zoek naar nieuw elan en aan GBW kleeft toch te veel de huidige bestuurscultuur. Een zekere vorm van continuïteit kan wel een voordeel zijn.
- De combinatie met het CDA. Het CDA heeft beperkt stemmen verloren. Dit hoeft samenwerking niet in de weg te staan. Ook deze partij is op zoek naar nieuw elan. Er zal in deze optie de kleinst mogelijk meerderheid van 8 zetels ontstaan. Van bestuurlijke continuïteit zal uiteraard minder sprake zijn. Maar gelet op de uitgesproken inzet voor meer samenwerking tussen coalitie en oppositie behoeft aan continuïteit minder belang te worden gehecht. Wel zal het college gelet op het aantreden van onervaren wethouders direct stevig moeten inzetten op coaching, teambuilding en opleiding om zo snel en zo goed mogelijk ingewerkt te zijn. Daarbij speelt een rol dat ook de burgemeester en de secretaris nieuw zijn.
- De combinatie met de CU is op dit moment niet aan de orde nu de CU heeft aangegeven een stap terug te doen en alleen in beeld wil komen als dat bij een combinatie van partijen in verband met de stabiliteit gewenst is.

Al met al is de combinatie van SGP, PvdA-GL en CDA een kansrijke combinatie om de collegeonderhandelingen te beginnen. Een combinatie die recht doet aan de verkiezingsuitslag. Het gebrek aan continuïteit en de onervarenheid van de partijen (en de wethouderskandidaten) vraagt wel bijzondere aandacht en randvoorwaarden (coaching, opleiding, teambuilding).

Met dit advies kan het formatieproces van start gaan. Dit dient te leiden tot een collegeprogramma.

Tot slot een woord van dank voor de prettige wijze en de openheid waarop de gesprekken hebben plaatsgevonden. Constructieve samenwerking staat bij alle partijen voorop en dat is in belang van de gemeenschap van Woudenberg.

Woudenberg, maart 2022.

De informateur,

D.R. van der Borg.